

[Gunhild Due.]

dem, der lider mest under andre samfunds-skævheder såsom mangel på ordentlige boliger og institutionspladser, dårlig byplanlægning og dårlig kollektiv trafik o. s. v.

Helt væsentligt er det imidlertid, at denne manglende lige løn er med til at præge kvindens erhvervsituation i negativ retning også i hendes vurdering af egen værdi. Man låser kvinden fast i de dårligt betalte områder, de kan jo nemlig virke som løntrykkere, og mændene vil derfor holde dem ude fra mere velbetalte job. Manglende lige løn kan da let blive til en manglende lige adgang til de forskellige arbejdsområder, hvilket har betydning i en automatiseringstidsalder, hvor kvinderne, hvis de ikke ligestilles på disse områder, let bliver udviklingens sorteper. Nedvurderingen af kvindens arbejde kan også smitte af på hendes lyst og gåpåmod med hensyn til videreuddannelse, omskoling og den slags ting.

Det er derfor ikke bare et pengespørgsmål, selv om det kan være vigtigt i de lavtlønnede områder, men det er også et vigtigt principielt spørgsmål, hvis løsning betyder meget for kvindens hele situation på arbejdsmarkedet overhovedet. Derfor bør vi efter min mening løse dette spørgsmål her i salen, nu da arbejdsmarkedets parter gang på gang på gang har vist, at de ikke kan eller vil løse det. Selv om princippet gennemføres her, er der jo stadig væk et væld af store problemer for fagforbundene at løse, ikke mindst lavtlønsproblemet, og kvinder og mænd kunne bedre stå sammen om at løse disse problemer, når ligelønsproblemet først var løst.

For mig er ordene i forslaget ikke afgørende, man må ændre hvert eneste ét, hvis man har lyst, bare man vil gennemføre princippet, og det kan jo gøres med held ved lov, det har Island vist. Jeg synes ikke, man skal sammenligne med de mere eller mindre mislykkede bestræbelser i fællesmarkedslandene, de havde jo et andet udgangspunkt, end vi har, og de har andre forhold på mange områder. Jeg synes ikke, vi kan bruge dem som undskyldning for ikke at gøre noget. Det kunne i øvrigt være nydeligt, hvis vores lovgivning skal til at indrette sig efter, hvad man har kunnet og ikke kunnet i fællesmarkedet.

Jeg skal anbefale tinget at leve op til

menneskerettighedserklæringen og gå ind for lige løn for mand og kvinde, ikke bare i pæne ord, men også i handling.

Karen Dahlerup Andersen: Da man her i tinget den 11. marts 1960 diskuterede ratificeringen af den i 1951 vedtagne ligelønskonvention, sagde fru Nina Andersen — det står i Folketingstidende 1959-60, sp. 3931:

„Ja, det er jo et af de tilfælde, hvor man havde lyst til at begynde med ordet „endelig“.“

Nu da vedtagelsen har været i kraft i 20 år og vores tilslutning har bestået i 10 år, har socialistisk folkeparti fremsat et forslag om indførelse af lige løn for kvinder og mænd ved lov.

I den anledning er der ingen grund til at sige „endelig“, der er snarere grund til en dyb beklagelse af flere årsager og ikke bare over forslaget, som, uanset at det er velment, kun kan opfattes som en hund i et spil kegler. Det er fremsat på et tidspunkt, hvor arbejderne kæmper med arbejdsgiverne om bedre løn, lige løn til kvinderne og bedre forhold i det hele taget. Det vil af mange blive opfattet som et indgreb i overenskomstforhandlingerne, og det kommer vel egentlig også på tværs af SFs egen vedtagelse på partiets hovedbestyrelsesmøde i søndags om, at man skal holde fingrene væk fra overenskomstforhandlingerne. Det vil uden tvivl af arbejdsgiverne, som jo griber enhver chance til at holde kvindelønningerne nede, blive brugt som en sovepude, et påskud til ikke at løse ligelønsproblemet ved forhandling. Arbejdsgiverne vil formentlig i de kommende forhandlinger dække sig ind under, at problemet behandles i folketinget og på den baggrund endnu en gang afvise kvindernes retfærdige krav.

Forslaget forekommer i sig selv at være så langt fra det, der skal til for at løse ligelønsproblemet, at det kun kan sammenlignes med Romtraktatens artikel 119, der fastslår medlemslandenes pligt til at gennemføre lige løn, og som har vist sig ikke at være en pind værd.

Det, der må beklages mest af alt, er imidlertid, at kvinderne på arbejdsmarkedet og i det danske samfund i det hele taget er så langt fra at være ligestillet med mænd, som tilfældet er. Uligheden på arbejdsmarkedet rammer imidlertid ikke alene kvinderne, det